

**Волинський національний
університет імені Лесі Українки**

**СУЧАСНІ
ЗДОРОВЧО-РЕАБІЛІТАЦІЙНІ
ТЕХНОЛОГІЇ**

**Збірник
наукових
праць**

СУЧАСНІ ОЗДОРОВЧО-РЕАБІЛІТАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ

**Матеріали II Регіональної науково-практичної
конференції молодих учених**

Випуск 11

Луцьк – 2021

**Свідоцтво про державну реєстрацію
друкованого засобу масової інформації:
серія КВ № 24863-14803 Р видане 25.06.2021 р.**

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Андрійчук О.Я	– доктор наук з фізичного виховання та спорту, професор.
Валецький Ю.М.	– доктор медичних наук, професор.
Колесник Г.В.	– доктор медичних наук, професор.
Сітовський А.М.	– кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент.
Цюпак Т.Є.	– кандидат педагогічних наук, доцент.
Ульяницька Н.Я.	– кандидат біологічних наук, доцент.
Усова О.В.	– кандидат біологічних наук, доцент.
Якобсон О.О.	– кандидат медичних наук, доцент.
Грейда Н.Б.	– кандидат педагогічних наук, доцент.
Лавринюк В.Є.	– кандидат медичних наук, доцент.
Гайдучик П.Д.	– кандидат психологічних наук.

Сучасні оздоровчо-реабілітаційні технології : матеріали II Регіональної науково-практичної конференції молодих учених / ВНУ ім. Лесі Українки, каф. фіз. терапії та ерготерапії ; редкол.: О. Я. Андрійчук [та ін.]. – Луцьк, 2021. – Вип. 11. – 54 с.

У збірнику вміщено наукові статті, що висвітлюють сучасні технології оздоровчої та реабілітаційної роботи з різними категоріями населення.

Збірник розрахований на фізичних терапевтів, аспірантів, магістрантів й студентів галузі знань «Охорона здоров'я».

*Видається за рішенням кафедри фізичної терапії та ерготерапії
(протокол № 6 від 03 грудня 2021 року).*

4. Ягенський А. В. Прихильність до лікування пацієнтів у віддалений період після інфаркту міокарда / А. В. Ягенський, І. М. Січкарук // Рациональна фармакотерапія. – № 1-2 (50-51). – 2019. – С. 24-27.
5. Sichkaruk I. Self-reported adherence to treatment and arterial hypertension control in patients after ischemic stroke and myocardial infarction / Sichkaruk I., Yagensky A., Belikova N., Dukhnevych L., Indyka S., Sitovskyi A., Sydor N. // In Journal Of Hypertension. – Vol. 26. – 2008. – P. 398.
6. Sichkaruk I. Abdominal obesity in patients after myocardial infarction: association with social, demographic and medical factors / I. Sichkaruk, A. Yagensky, L. Dukhnevych, A. Sitovskyi, S. Indyka, I. Savchuk // European Journal of Preventive Cardiology, 2013. – T 20. – S. 118.

Андрійчук Богдан

ВЖИВАННЯ ДЕФІНІЦІЙ «ПАЦІЄНТ», «КЛІЄНТ» ТА «ХВОРИЙ» В УКРАЇНІ

Волинський національний університет імені Лесі Українки

Вступ. Використання в нормативних актах термінів «пацієнт», «клієнт» розмежовані. Проте в науково-методичних напрацюваннях часто такі визначення вживаються поряд з терміном «хворий». Вживання термінів та їх тлумачення в працях медичного напрямку не завжди відповідає визначенню, яке закладене в правових актах. Метою нашого дослідження є аналіз науково-понятійного наповнення термінів «пацієнт», «клієнт», «хворий».

Методи дослідження. Аналіз, синтез, узагальнення літературних фахових джерел та чинних нормативно-правових актів з обраної тематики.

Результати дослідження. Згідно з Указом Президента України від 4.09.2019 р. в Україні щорічно 17 вересня відзначають Всесвітній день забезпечення безпеки пацієнтів.

Згідно з *Законом України «Основи законодавства України про охорону здоров'я»*, пацієнт - фізична особа, яка звернулася за медичною допомогою та/або якій надається така допомога. Медична допомога - діяльність професійно підготовлених медичних працівників, спрямована на профілактику, діагностику та лікування у зв'язку з хворобами, травмами, отруєннями і патологічними станами, а також у зв'язку з вагітністю та пологами. Пацієнт, який набув повної цивільної дієздатності і усвідомлює значення своїх дій та може керувати ними, має право відмовитися від лікування.

Пацієнт, який перебуває на стаціонарному лікуванні в закладі охорони здоров'я, має право на допуск до нього інших медичних працівників, членів сім'ї, опікуна, піклувальника, нотаріуса та адвоката, а також священнослужителя для відправлення богослужіння та релігійного обряду.

Пацієнт має право обирати лікаря, який надає первинну медичну допомогу, у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони здоров'я. Вторинну, третинну та паліативну медичну допомогу пацієнти отримують згідно з направленням, окрім випадків, коли пацієнт перебуває у невідкладному стані.

Направлення не є обов'язковим також у випадках: отримання первинної медичної допомоги; звернення за отриманням вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги в амбулаторних умовах до акушера-гінеколога, психіатра, нарколога, стоматолога, педіатра, фтизіатра; консультування та тестування на ВІЛ-інфекцію; отримання платних послуг; інших випадках, передбачених законодавством [7].

Кожний пацієнт має право, коли це виправдано його станом, бути прийнятим у будь-якому закладі охорони здоров'я за своїм вибором, якщо цей заклад має можливість забезпечити відповідне лікування.

Термін «пацієнт» вживається не лише до осіб у сфері надання медичної допомоги, а й при отриманні соціальних послуг. Підґрунттям до цього є визначення «пацієнти - особи, в тому числі діти, за якими проводиться догляд в процесі отримання медичної допомоги та/або соціальних послуг», яке подається в Наказі МОЗ України № 1777 від 3.08.2020 р «Про затвердження Заходів та Засобів щодо попередження інфікування при проведенні догляду за пацієнтами».

Уперше називати пацієнтів клієнтами запропонував американський психолог Карл Роджерс у 50-х роках ХХ ст.. Карл Роджерс - один із представників гуманістичної психології, засновник «клієнт-центрованої терапії». Згідно з його баченням - клієнт — це той, хто бере на себе відповідальність за вирішення власних проблем, а фахівець оперує замість трьох «Р» — трьома «С». Три «Р» — перші літери англійських слів physician — prescription — patient (лікар — рецепт — пацієнт), а три «С» — перші літери англійських слів consultant — contract — client (консультант — контракт — клієнт).

Аналіз змістового наповнення терміну «клієнт» в юридичній та правовій площині показав, що в цим терміном визначається фізична або юридична особа, яка користується будь-якими послугами на основі усної або письмової домовленості. При цьому, всі деталі домовленості зазначаються в договорі про надання послуг.

Трасформуючи такий зміст дефініції «клієнт» в галузь охорони здоров'я, можемо зробити висновки, що термін «клієнт» вживається для фізичних та юридичних осіб, які користуються медичними послугами. В Основах законодавства України про охорону здоров'я, зазначається, що медична послуга - послуга, що надається пацієнту (а не клієнту) закладом охорони здоров'я або фізичною особою - підприємцем, яка зареєстрована та одержала в установленому законом порядку ліцензію на провадження господарської діяльності з медичної практики, та оплачується її замовником. В той же час, зазначається, що замовником медичної послуги можуть бути держава, відповідні органи місцевого самоврядування, юридичні та фізичні особи, у тому числі пацієнт.

Кожний пацієнт, який досяг чотирнадцяти років має право на вільний вибір лікаря, якщо останній може запропонувати свої послуги.

В термінології законодавства України вживається термін «споживач послуги», що означає будь-яку особу, яка отримує або користується послугою [2]. Послугою називають діяльність виконавця з надання (передачі) споживачеві певного визначеного договором матеріального чи нематеріального блага, що здійснюється за індивідуальним замовленням споживача для задоволення його особистих потреб [3].

Щодо термінів «хворий», то в чинних нормативно-правових актах використовується такі визначення: «хворий - особа, яка має певне захворювання» [6] та «хвора особа - особа з клінічними ознаками розладу здоров'я, яка може стати джерелом подальшого поширення хвороби» [8].

Висновки. Таким чином, аналіз науково-понятійного наповнення термінів «пацієнт», «клієнт», «хворий», показав, що до особи, якій надаються різні види медичної допомоги доречно вживати звернення «пацієнт», проте у випадках діагностованого захворювання виправданим є термін «хворий». Споживачем медичних послуг може бути особа, яка одночасно є і пацієнтом, і хворим, і клієнтом.

Список використаних джерел

1. Андрійчук Б.І. Роль «інтегрованого підходу» тлумачення прав конвенції про захист прав людини і основоположних свобод у сфері трансплантації органів та тканин людини» / Б. І. Андрійчук //Сучасні погляди на актуальні питання правових наук: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Запоріжжя, 27–28 листопада 2020 року. – Запоріжжя : Запорізька міська громадська організація «Істина», 2020. Ч. 2. С.148
2. Генеральна угода про торгівлю послугами. Електронне джерело. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/981_017#Text
3. Закон України «Про захист прав споживачів».
4. Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я
5. Наказ МОЗ України № 1777 від 3.08.2020 р. «Про затвердження Заходів та Засобів щодо попередження інфікування при проведенні догляду за пацієнтами».
6. Наказ МОЗ України № 751 від 28.09.2012 р. «Положення про мультидисциплінарну робочу групу з розробки медичних стандартів (уніфікованих клінічних протоколів) медичної допомоги на засадах доказової медицини»
7. Наказ МОЗ України № 586 від 28.02.2020 р. «Про затвердження Порядку направлення пацієнтів до закладів охорони здоров'я та фізичних осіб - підприємців, які в установленому законом порядку одержали ліцензію на провадження господарської діяльності з медичної практики та надають медичну допомогу відповідного виду»
8. Постанова КМ України № 893 від 22 08. 2011 р. «Про затвердження Правил санітарної охорони території України».